

Altar amb grafits de Sant Pere del Brunet

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Església de Sant Pere del Brunet, a la masia del Brunet
Emplaçament Carretera de can Maçana (BP-1101) al Km. 9,5 camí direcció est un km.
Alçada: 421

Coordenades:

Latitud: 41.66719
Longitud: 1.78876
UTM Est (X): 399166
UTM Nord (Y): 4613534

Classificació

Número de fitxa 08098-283
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Medieval
Segle X-XI
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Actualment els grafits es troben molt erosionats i pràcticament no són visibles.
Protecció Legal i física
Observacions protecció: POUM: catàleg de béns a protegir (P4)
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 001508400CG91D0001EM

Fitxes associades:

[Església de Sant Pere del Brunet o de la Serra](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Altar de l'església preromànica i romànica del Brunet que té uns interessants grafitos amb lletra dels segles X o XI. La peça consta d'un tenant format per un bloc de pedra tallat, amb arestes vives, damunt del qual hi ha la llosa de l'altar, de pedra calcària de poca gruixària, polida només en una de les cares i amb els cantons rectes. Les seves mides són: 119 cm de llarg per 120 d'ample i 8 de gruix. L'altar no té cap ornamentació. Només hi ha un rebaix per al reconditori (forat per guardar-hi relíquies) fet possiblement al segle XVIII o XIX. Tot i que durant molts anys l'altar va estar adossat a mà dreta del mur d'entrada, actualment torna a ser al seu lloc originari, a l'interior de l'absis.

Els grafitos, molt malmesos, pràcticament no són visibles. Es troben al costat dret del sacerdot. La seva transcripció és força difícil i ha donat peu a diverses interpretacions. Segons A. M. Mundó la primera inscripció, que es troba entre el solc de l'arça sacra i el costat lateral de mà dreta, es podria transcriure de la següent manera: "...REDUS", "GUILLELMO", "SACER", ... "(G)OMBAUDUS",... Hi ha qui s'inclina a pensar, seguint el parer de S. Alavedra, que es tracta d'un conjunt de signatures similars a les que sovint figuren a les ares paleocristianes o romàniques. Així, la llegenda s'hauria d'interpretar en el sentit que el sacerdot Guillem, juntament amb els seus companys o parents, van voler deixar constància d'alguna commemoració important, potser una nova consagració de l'església.

L'altra inscripció es troba al costat mateix de la pedra, bé que en una posició invertida en relació amb les anteriors. La transcripció podria ser: "BERNARDUS SACER". És a dir, Bernat sacerdot. En la mateixa línia que abans apuntàvem, possiblement es tractaria de la signatura d'un sacerdot que va intervenir en un acte commemoratiu, tal vegada un dels testimonis o oficiants de la solemnitat.

Història

L'any 1035 la capella apareix esmentada amb el nom de Sant Pere del castell de Guardiola. Els anys 1282 i 1334 apareix com Sant Pere de Serra. El 1306 l'hereu del mas adjacent manifesta que es diu Guillelmus Johannis de Santi Petro de Ça Serra. Successivament, els membres de la família acompanyaran sempre el nom propi amb l'afegit Johannis. Per tant, sembla que Johannis fa referència al nom del mas mentre que el lloc era conegut amb el nom de sa Serra. El 1607 la família Brunet va comprar la propietat, però no serà fins al segle XVIII que mas i església passen a denominar-se del Brunet.

La presència de senyals d'incendi entre l'obra preromànica i la romànica fa pensar a Xavier SITJAS (1977: 112) que la ràtzia del cabdill musulmà Abd al-Malik, que l'any 1002 va arribar fins a la ciutat de Manresa, hi va produir destrosses que van motivar obres per renovar la coberta, aixecant-hi la volta de canó. Al voltant de l'any 1030 un seguit de llegats o almoines van propiciar la restauració de l'església. Sant Pere de Serra va estar sota el domini del monestir de Santa Maria de Montserrat (que posseïa altres béns al terme) amb anterioritat a l'any 1249: una concòrdia firmada aquest any entre el castlà de Guardiola i el prior del monestir ho deixa clar (CAPDEVILA, 1997: 3). Al segle XVII Maties Brunet, que l'any 1607 havia adquirit l'heretat, va fer obres per arranjar la capella, deixant-la en condicions per celebrar-hi culte (CAPDEVILA, 1997: 4). L'any 1620 va obrir un nou portal que facilitava l'accés des de la masia, ja que en una concòrdia de l'any 1618 s'havia manat enrajolar la capella i tapiar el portal que donava directament a la casa del Brunet. Uns anys més tard, en una visita feta pel bisbe Antoni Pasqual l'any 1685, es confirma que aquesta capella depenia de la parroquial de Sant Salvador de Guardiola, i molt probablement ho va ser des del principi. A la dècada de 1950 la part de l'absis estava habilitada com a sagristia. Un altar obstruïa el pas per l'arc triomfal i l'accés a aquesta part es feia per una porta lateral. Entorn de 1958 els mateixos propietaris del Brunet van realitzar una restauració de l'església, que va consistir bàsicament en refer la teulada i consolidar

l'estructura. Més recentment s'hi han practicat altres intervencions. En una d'elles es va desenterrar una sitja de grans proporcions (de 2,53 m de fons) davant mateix del santuari, que servia per guardar-hi el gra.

Bibliografia

ALAVEDRA, Salvador (1979). Les ares d'altar de Sant Pere de Terrassa-Ègara. Vol. II. Inventari de les ares, Terrassa, p. 61-64.

BARRAL ALTET, Xavier; BENET CLARÀ, Albert; CASANOVAS ROMEU, Àngels; JUNYENT MAYDEU, Francesc; MAZCUÑAN BOIX, Alexandre; VIGUÉ, Jordi (1984). "Sant Salvador de Guardiola", Catalunya romànica, vol. XI: "El Bages", Fundació Gran Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p.482.

